

čení se mohlo stát jiné osobě je nedovolenou novotou. Nesejde tedy na tom, zda ony svědkyně se svědectví vzdaly právem, zda se povinná strana vzdala jejich svědectví a zda v tom, že soud upustil od jejich výslechu je závada uvedená v § 196 c. ř. s., jejíž uplatnění jest vyloučeno pro nedostatek výtky.

Čís. 12525.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Jest na soudu, by zjistil z úřadu, nevyčkáváje námitku strany, zda uplatnění rozlukového důvodu podle § 13 a) zák. nebrání uplynutí lhůty stanovené v § 14 a) zák.

Lhůta § 14 a) zák. jest lhůtou propadnou.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 2152/32.)

Žalobce domáhal se proti žalované rozluky manželství žalobou, již procesní soud první stolice vyhověl a prohlásil manželství rozloučeným z viny žalované manželky. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Žalovaná vytýká vadnost a neúplnost řízení proto, že první soud nezjistil, zda a kdy se žalobce o cizoložství dověděl, a že se první soud otázkou promlčení vůbec nezabýval. Otázkou, zda cizoložství bylo promlčeno, zda a kdy se žalobce o činu dověděl, nemusel se první soud zabývat a nebylo třeba o tom prováděti důkazy, protože žalovaná v tomto směru neučinila před prvním soudem námitky ani návrhy, ačkoliv byla ústnímu jednání přítomna. Uplatňování okolnosti té v řízení odvolacím je tudíž podle § 482 c. ř. s. nepřípustnou novotou. V řízení o žalobě o rozlukou manželství je soud povinen vyšetřovati z úřadu jen důvod rozluky, nikoliv však také zavinění toho kterého manžela na rozluce (čís. 3401 sb. n. s.). Nelze-li však v takovémto případě z úřadu vyšetřovati zavinění manžela, nelze ovšem z úřadu přihlížeti ku promlčení cizoložství, nebylo-li promlčení namítáno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Důvolací soud shledává dovolání důvodným, pokud vytýká, že odvolací soud nesprávně považoval za novotu výtku uplatňovanou žalovanou v odvolání, že první soud se nezabýval otázkou, zda žalobcovo právo uplatnění rozlukový důvod cizoložství nezaniklo uplynutím lhůty stanovené v § 14 a) rozl. zákona. Podle posledního odstavce § 13 rozl. zákona jest ve sporech o rozlukou postupovati podle předpisů platných o tom, jak vyšetřovati a posuzovati neplatnost manželství, tedy, pokud jde o důvod rozluky, podle zásady vyhledávací. To znamená, že soud

není vázán výhradně na přednes a námitky stran, nýbrž z povinnosti úřední má vyšetřovati uplatňovaný důvod rozlukový. Důvodem rozlukovým jest podle § 13 a) rozl. zákona cizoložství. V § 14 a) téhož zákona se pak stanoví, že právo žalobní se promlčuje v případě § 13 a) do jednoho roku ode dne, kdy se manžel dověděl o cizoložství manžela druhého. Neuplatní-li manžel cizoložství v této lhůtě, přestává býti cizoložství důvodem rozluky, a poněvadž soud musí zjišťovati z povinnosti úřední, zda tu jest rozlukový důvod čili nic, musí důsledkem toho z povinnosti úřední také zjišťovati, nevyčkávané námitku strany, zda uplatnění žalobního práva nebrání uplynutí lhůty v § 14 a) rozl. zákona stanovené, zvláště když výsledky průvodního řízení, jak tomu jest v souzeném případě, poukazují k tomu, že k cizoložství došlo před několika lety. Předpis § 14 rozl. zákona o zániku žalobního práva je dán v zájmu veřejném, aby se předešlo rozlukám manželství pro příčiny časově vzdálené a časem svého ostří pozbyvší, a tento zájem veřejný odůvodňuje použití zásady vyšetřovací. Leč nehledíc ani k tomu, musí soud z povinnosti úřední přihlížeti ke lhůtě § 14 rozl. zákona i proto, že tu nejde o lhůtu promlčecí, nýbrž o lhůtu propadnou. Zákon sice mluví o »promlčení«, než z okolnosti, že zákonem jest předem žalobní právo omezeno na určitou dobu, plyne, že tu nelze mluvíti o promlčení, jaké má na mysli § 1501 obč. zák., nýbrž že tu jde o lhůtu propadnou, podobně jako jsou lhůty stanovené v §§ 156 a 158 obč. zák., k nimž soud musí přihlížeti i bez výslovné námitky stran. Když svědek Josef K. udal, že viděl žalovanou tělesně obcovati s Matějem V-em asi před třemi roky, měl tento údaj býti soudu pobídkou, by zjistil, kdy se žalobce o cizoložství žalované dověděl, a neměl tuto okolnost nechat nepovšimnutou proto, že žalovaná nenamítala promlčení žalobního práva žalobcova. Vadnost řízení vytýkanou z této příčiny soudu první stolice odvolací soud nenapravit, považuje mylně výtku tu za novotu (§ 482 c. ř. s.).

Čís. 12526.

Odpor proti berní exekuci jest podati u berního úřadu, nikoliv u berní správy.

Žalobu nelze zamítnouti ani odmítnouti pro překážku hmotného nebo formálního práva (neuplynutí třiceti dnů po podání odporu proti berní exekuci u vymáhajícího úřadu), která sice vadila v době podání žaloby, ale v době vynesení rozsudku již pominula, zejména když mezi tím byla procesní látka probrána a důkazy byly již provedeny.

Důvodnost obrany proti žalobě, která tu byla při podání žaloby, ale před vynesením rozsudku již pominula, může dojíti výrazu v útratovém výroku.